

PRIMERI AKTIVNEGA UČENJA

AKTIVNO UČENJE OTROK

Učenje od rojstva dalje poteka v socialnem okolju, v socialni interakciji med otroki in odraslimi. V prvih letih so za otrokovo učenje najpomembnejši starši, kasneje tudi vrstniki, ki so izredno pomembni za pridobivanje novega znanja, za oblikovanje socialnih veščin, vrednot in celotne osebnosti.

Aktivno učenje je učenje, v katerem otrok v neposrednih aktivnostih z objekti in v interakcijah z ljudmi, idejami ter dogodki gradi novo lastno razumevanje. O aktivnem učenju govorimo takrat, ko odrasel (vzgojitelj, starši) namenoma uporablja pristope (metode, tehnike, postopke), ki zagotavljajo višjo stopnjo otrokovega sodelovanja v procesu pridobivanja informacij, izkušenj, še zlasti v procesu pridobivanja novih znanj, predstav in pojmov.

Glavni cilj je vodenje otroka v razvijanje sposobnosti opazovanja, primerjanja predmetov, presojanja, sklepanja in odločanja. Otroci, ki se aktivno učijo, so osredotočeni na svoja dejanja in razmišljanja. Dajejo pobude za dejavnosti, ki izvirajo iz njihovih osebnih interesov in namenov, sami izbirajo materiale in se odločajo, kaj bodo počeli z njimi, z vsemi čutili aktivno raziskujejo predmete in materiale, odkrivajo razmerja skozi neposredno izkušnjo s predmeti, preoblikujejo in kombinirajo materiale in uporabljajo starosti primerna orodja in opremo in govorijo o svojih izkušnjah in o tem, kar delajo.

Današnji otroci se bodo srečevali s spremembami okolja, znanosti, tehnologije, industrije. Zato je potrebno, da že pri majhnih otrocih načrtujemo okolje, ki bo spodbujalo otroka, da bo sam raziskoval, se aktivno učil in ustvarjal. Ena izmed možnosti, da se otroci učijo praktičnih dejavnosti, je učenje preko koticikov.

V nadaljevanju je predstavljenih nekaj koticikov, ki jih lahko otrokom pripravijo tako vzgojitelji v vrtcu kot tudi starši doma. Koticike se lahko po želji menjava, dodaja ...

Bralni koticik – v njem se lahko ponudi raznovrstne knjige, pripomočke za poslušanje in pisne dejavnosti, revije, igre za branje, posterje, pesmi ... V njem se odvijajo dejavnosti, ki otroka spodbujajo h gledanju, poslušanju, obnavljanju in ustvarjanju lastnih knjig. Ob tem otrok spoznava različne zvrsti literature, pridobiva spoznanje pomena kulture branja in opismenjevanja, se uči ločiti kakovostno literaturo od kiča, razvija svoje sposobnosti literarnega izražanja – je (so)ustvarjalec tako koticika kot prostora ter izbora knjige. Na ta način doživi literaturo, knjigo kot dobro, prijetno, njemu blizu, in na podlagi izkušenj in predstavitve odraslega loči, kaj pomeni kakovostno, dobro.

Koticik za opismenjevanje – v njem se lahko ponudi slovarje, kartončke z besedami in črkami, didaktične in družabne igre, revije, pribor za pisanje, papir, lepilo – za opismenjevanje in slikovno povezovanje pridobljenega znanja.

Naravoslovni koticik – otrok lahko nabere različne stvari iz narave, dodajajo se rastline, mikroskop, povečevalna stekla, kamne, školjke in druge naravne materiale, magneti, tehtnico,

znanstvene priročnike in revije. Ob tem spodbuja svoja čutila za zaznavanje in prepoznavanje različnih pojmov, predmetov, rastlin in živali. Povezuje živo in neživo naravo.

Kotiček dom – s sredstvi in materiali iz vsakdanjega življenja. V njem se otrok igra tisto, kar vidi v življenju. Poskuša se naučiti, kaj pomeni biti velik in odrasel. Uči se kuhanja, čiščenja, preoblačenja, predvsem pa – kako živeti drug z drugim. Kotiček se lahko spremeni v trgovino, gledališče, bolnišnico, stanovanje ... Otrok se ob tem poistoveti tudi z vlogo mame ali očeta.

Likovni kotiček – v njem je ponujen različen material, koščki blaga, gobe, reprodukcije znanih slik, barve in čopiči, glina, testo, stare revije, papir, sredstva za pisanje, risanje in slikanje, mize, slikarsko stojalo ... Otrok ob tovrstnih dejavnostih razvija lastno kreativnost, domišljijo, iniciativnost, komunikacijo, samospoštovanje, razvoj fine in grobe motorike, intelektualne sposobnosti, kritično vrednotenje in hkrati deli doživetja z drugimi. S tem spoznava in se uči različnih tehnik likovne umetnosti.

Kotiček s kockami – material, povezan z obravnavano temo, tridimenzionalne kocke standardne velikosti, živalske in človeške figure, vozila, votle lesene kocke za gradnjo, lego kocke in kocke različnih velikosti, oblik in materialov. Otroku omogoča, da raste in se uči skozi gradnjo zgradb, kreiranja in ustvarjanja. Razvija matematični jezik, koncentracijo, sposobnost reševanja problemov, sposobnost mišljenja, širi socialne spretnosti ...

Kotiček za dramatizacijo – je lahko zgolj škatla z lutkami in rekviziti za dramatizacijo. Otrok se oblači in poistoveti z določeno vlogo. Ob tem gibalno in glasovno posnema izbrano masko.

Kotiček z odpadnim materialom – ta lahko dopolnjuje likovni kotiček. V njem so lahko prazne škatle in ostale kartonske, plastične embalaže za gradnjo skulptur.

Kotiček za poslušanje – v njem je radio, zgoščenska z glasbo in zgodbami ter knjige in glasbeni inštrumenti. Otrok na ta način spodbuja čutilo za sluh, ob ustvarjanju svojih ritmičnih vzorcev pa razvija občutek za ritem.

Prispevek pripravila: Urška Gašperič

Povzeto po: Jarh, V. (2014). Moč aktivnega učenja otrok v vrtcu prihaja iz ponudbe v kotičkih – centrih dejavnosti. V Horzelenberg, M (ur.), *Didakta*, letnik XXIV (str. 6–11). (Dosegljivo na: <http://www.dlib.si/stream/URN:NBN:SI:DOC-CDY3HBIB/d8c1891e-c2d3-4e33-b550-46f216cae538/PDF>).